

Investeeringisühingute sektori I kvartali 2017 ülevaade

Eesti reguleeritud finantsturul tegutseb kolm investeeringisühingut. Finantsinspeksioon menetleb ühte investeeringisühingu tegevusloa taotlust.

Eestis tegutsevad investeeringisühingud tegelevad väärtpaberivahenduse ja tuletisinstrumentide müügiga. Klientide varade maht, mida siinsed investeeringisühingud haldavad, vähenes kvartaliga märkimisväärselt – 19% – ja langes 0,9 miljardi euroni. Kuna investeeringisühingud tegutsevad enamasti piiriülesest, siis kuulusid enam kui 99% klientide varadest mitteresidendist klientidele.

Põhinäitajad	IV kvartal 2016	Muutus	I kvartal 2017
Klientide varade maht	1,1 mld €	?	0,9 mld €
Investeeringisühingute varade maht	47 mln €	?	49 mln €
Likviidsuskattekindluse	268%	?	149%
Kasum/kahjum	3,7 mln €	?	1,2 mln €
Neto teenustasutulud	7,6 mln €	?	5 mln €
Omakapitali tootlikkus	6,9%	?	11,7%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	36,7%	?	32,04%

Investeeringisühingute endi varade maht suurenes kvartaliga 3%, 49 miljoni euroni. Investeeringisühingute varad koosnevad peamiselt likviidsetest vahenditest (47%) ja laenudest klientidele (44%). Kvartali jooksul suurenesid laenud klientidele likviidsete vahendite arvelt.

Investeeringisühingud väljastavad klientidele laene väärtpaberite tagatisel. Laenamine klientidele väärtpaberite tagatisel on reeglina abitegevusvaldkonnaks väärtpaberivahenduse teenuste pakkumisel. Kuna tegemist on lühiajaliste laenudega, siis on nende maht kvartalite lõikes volatiilne ja sõltub eelkõige klientide kauplemissuhtest.

Investeeringisühingud omandavad kauplemissuhtest tururiskipositsioone nii bilansiliste investeeringute kui ka bilansiväliste instrumentidega, nagu näiteks tuletisinstrumendid. Seetõttu ei ole positsioonide suurus bilansimahuga piiratud.

Suurimaid positsioone omandatakse välisvaluutaga seotud instrumentides. Avatud valuutapositsioonide summa suurenes kvartali jooksul 7% ja moodustas 164% investeeringisühingute omavahenditest. Lisaks oli investeeringisühingutel avatud positsioone aktsia- ja kaubariskiga seotud instrumentides kokku 50% omavahenditest.

Investeeringisühingute tururisk on kõrge ja selle võtmine mõjutab oluliselt investeeringisühingute kasumlikkust. Investeeringisühingud teenisid esimeses kvartalis 1,2 miljonit eurot kasumit, mida on võrreldes mulluse keskmise kvartalikasumiga neljandiku võrra vähem.

Investeeringisühingud teenisid võrreldes eelmise kvartaliga 35% vähem tulu, kuid siinkohal tuleb arvestada, et eelmise kvartali tulu oli erakordselt kõrge.

Vaatamata tulubaasi langusele oli investeeringisühingute omakapitali tootlus esimeses kvartalis 11,7%, mida võib lugeda heaks kasumlikkuse tasemeks. Kasumlikkusele avaldas positiivset mõju erakorraliste kulude puudumine, nagu klientide nõuete allahindlus või kahjumid valuutariski võtmiselt.

Likviidsuskattekindluse nõuet täitsid esimeses kvartalis kõik investeeringisühingud, ehkki keskmine likviidsuse normatiivi täitmine kahanes 268%lt 149%ni seoses laenude andmisega klientidele.

Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv langes esimeses kvartalis 36,7%lt 32%ni. Seda põhjusel, et riskipositsioonid suurenesid oluliselt kiiremini kui omavahendid.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Investeeringisühingute peamiseks ohuteguriks on suure tururiski võtmisele üles ehitatud ärimudelid. Suure võimenduse tõttu on isegi väike vapustus finantsturgudel võimeline suuri kahjumeid tekitama.
- Lõviosa investeeringisühingute teenuste müügist toimub väljaspool Eestit ning teenuseid osutatakse enamjaolt mitteresidentidele. Ulatusliku piiriülese tegevusega kaasnevad aga märkimisväärsed operatsiooni-, vastavus- ja rahapesuriskid.
- Investeeringisühingud on allutatud samasugustele keerukatele ja mahukatele regulatsioonidele nagu krediitiasutusedki, kuid arvestades investeeringisühingute väikest ressursibaasi ja madalat haldussuutlikkust, on viimaste vastavusriskid kõrgemad.

[Investeeringisühingute sektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 13.12.2018